

Катерина Калитко
Орден мовчальниць



MERIDIAN CZERNOWITZ



MERIDIAN CZERNOWITZ
МІЖНАРОДНА ЛІТЕРАТУРНА
КОРПОРАЦІЯ



Катерина Калитко

ОРДЕН МОВЧАЛЬНИЦЬ

MERIDIAN CZERNOWITZ

2021

Пам'яті моєї мами, Тамари Скадіної (1948-2020)

I. ПРИНИШКЛИЙ ЛАНДШАФТ

* * *

Так вертаєшся до своїх,
у запліжжені й сонні квартали,
де ніхто вже не пригадає, як тебе на ім'я.
Пізнього сонця розм'якле масло
сповзає з дахів,
ти спускаєшся вниз.
І майже впізнаваний хтось,
примружившись, мовить:
– Ось і приповзла, зміючко.
Як тобі велося з тими, іншими, в їхньому світі?
Що тобі тепер до наших помовклих дзвіниць, ножів у спину,
скрипучих підлог, дворів із високими будьяками?
І чому вони, ті інші, не вділили тобі в дорогу
кляптя шкіри бодай: придалася б тобі –
залатати діру у горлі, в яку витікає голос.
Але ось візьми-но, спробуй, поговори
з нами, хто тебе пам'ятати не вміє,
наче з тими, іншими,
що тебе забувають щоранку, щодня, щовечора.
Аж тоді, невидима з іншого краю вулиці,
єдина союзниця – річка – видихає твоє ім'я.
Так вертаєшся до своїх, як умієш,
ніби намацувеш сутінкову стежку,
бо мусять же бути якісь свої.
Або ні.

* * *

Ось що скаже земля, коли знову зійдеш на цю твердь –
навіть коли вона чорна груднева твань:
можеш від мене втекти, можеш у мене померти,
та найважливіші історії – завжди про подолання;
тільки й життя, що по той бік твоїх страхів,
тільки й притулку – груддя,
що до ніг налипає.
Місце, з якого в тобі починається спів.
Вічна надія, як ба́тьків земельний пай.
Цвинтарі і церкви. Мо́роки і світла́.
В'ялі зимові яблука і такі самі люди.
Ти сильніша за нього, бо саме ти змогла
говорити про сонце, що в тебе зійшло у грудях.
Супитиметься він і злитиметься, бо перемога – твоя,
хай би як все скінчилося – ляже на досвід латка.
Жінку з гарячим серцем тут кличуть бабою з яйцями –
звикни. Любов коштовна і за усе відплатить.
Сяють масні ґрунти – світло нове прийшло.
Каталізатори болю вулицями розлито.
Так додому вертаєшся, як відчайдушний пілот
катапультується,
аби лише
приземлитися.

* * *

Так буває з містами – наче в котрійсь із осель
дуже сильно любила когось, а потому забула усе.
І нема в тебе міста, і ти в цьому місті ніде,
тільки щось позаслівне навпомацки в темінь веде.
Щось просте, ніби свічка, як четверо картоплин,
як зістрочена на машинці спідниця твоя шестиклинна,
наче ямочка на щоці, як фабричний гудок
і пробудження вдосвіта – його синьоокий докір,
як свисток паротяга, байдужий вокзальний дзвін,
щось красиве і щире, як срібло
чи розгублений він.
Постає тобі місто зі снів на його плечі.
Так блукаєш і кличеш, а простір мовчки кричить:

Ти забула про мене, забула мене тому,
що боялась накликати торбу пусту й тюрму.
І тепер самотою поміж підворіть і псів,
де були би нам зими – як пінка на молоці.
І зміяться нитки на ще теплого вишитті,
хто із нас злякався життя,
хто забув, хто утік?
Я любив тебе так, як люблять сніг і пташат,
що без тебе у цьому місті мені лишається?
І хотіла б кричати, що ось – його впізнаєш,
але досі не певна, котре обличчя – твоє.
Прочиняється вулиця – дощем наповнена кліть.
Поцілуй, перехожий, камінь, йому болить.

* * *

А коли вони обступають
і мусиш вийняти ніж,
тільки мертві стають за спиною.
Навіть уже не говорять,
але простір пульсує.
І як випадає вижити –
не сама вже підеш у туманному коридорі.

А живі поснуть, у комірках своїх запечатані,
їм нічого не буде, вони дочасно постаріли.
Переходите з мертвими через міст.
І, кашляючи на чатах,
миготить і хилиться прибережний ліхтар.

Так хотіла поїхати, а от повернулася – вкотре,
і уже не поїдеш, хай що він собі розуміє
або ні. Хай спить
під ночі важкою ковдрою
і дзвенять йому сні на довжелезних віях.

Із живими насправді легше, коли вони тихо сплять,
а живою легко не буде уже ніколи.
Твоє військо невидиме.
Колюча твоя земля.
І любов – розгубилася,
стоїть
із ножем
на холоді.

* * *

Але любиш – і знову хочеш
позбутися слів,
бо слова тепер для тебе не мають нічого,
крім подвійного дна,
вовчих ям під ногами,
де внизу – нагострені палі:
почути й сказати не те.
Довго йти, стираючи ноги в кров,
не чути, про що
поруч бесіднують. Наслухати в повітрі
застуджене дихання вдалині,
передчувати грозу.
Бо коли немає когось одного у світі –
не видно світу,
і коли немає когось одного в місті –
немає міста.

* * *

І відколи з тобою – у світу немає жалю.
Кінохроніка темряви прискорюється утричі,
на проклеєній стрічці твоє виникає обличчя.
А в корчмі нам відчинять і поночі мовчки наллють.

Передзимне Поділля водночас і хиже, й щемке.
Сині очі води затигла льодяна катаракта.
Тут однаково добре кохатись, на горло карати
і цідити крізь зуби в'язке, як цукровий лікер,

це домашнє повітря. І колій гулкі кістяки
обгризають вітри із голодним собачим завзяттям.
І затяті ми так, наче, з іншого ґрунту узяті,
проростаємо в наш. Це початок, він завше такий:

нині, ребра ламаючи, рвешся із дверей тюрём,
а насправді сповзаєш у звичне багно на підлозі.
Час крізь мене тече. І обом ця озброєна осінь
виринає серця і підносить в повітря сире.

– Ось цей плід, це світило, – говорить, – дивіться! Його
ані смертю, ні пам'яттю,
ні лихоліттям, ні чортом
не злякати.
Метелики іскор сідають на стінки аорти,
а тоді пробивається вже і живий вогонь.

Ось любов. І, згорівши, вугілля лишається гордим.
Ти регочеш у небо зухвало, закинувши голову.

* * *

Але що за дверима, у домі?

На дні
діжки з дощівкою у дворі
серце м'язисте лежить, пульсує:
ходять кола поверхнею,
ганяють вербовий листок.

Сусідські діти регочуть за рогом,
потім заходяться слізьми,
а роззирнешся – нема їх і не було.

Онде двоє, цілуючись на вітрі,
передають одне одному
карамельку брехні
з рота в рот, поспіхом,
ніби кожне боїться, що
останній теплий осколок
саме в нього на язика розтане.

Вороння ліниво чвалає ріллею,
визбирує, як хробаків, розсипані літери
з нічого не вартих віршів.
Завтра вранці лежатиме тут потруєне –
скорчені лапи, білі осклілі очі.

Ніхто не рятує нікого, усі втомилися.

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
книги.